

Nedläggning av Swedec

Till försvarsutskottet

Den 20 november 2012 beslutade försvarsutskottet att ge finansutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2012/13:1 utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap i de delar som avser organisationsförändringar av Swedec (Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum). Regeringen föreslår att Swedec läggs ned och att verksamheten inordnas i Göta ingenjörregemente (Ing 2). Tre motioner har också väckts i ärendet (S, SD, C). Finansutskottet begränsar sitt yttrande till ärendets budgetaspekter.

De statsfinansiella konsekvenserna av regeringens förslag uppskattas till ca 7,5–10 miljoner kronor i lägre utgifter på anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. De motionsförslag som motsätter sig regeringens förslag uppskattas således innebära ca 7,5–10 miljoner kronor i högre utgifter jämfört med regeringens förslag. Ramen för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap fastställdes av riksdagen den 21 november till 46 196,5 miljoner kronor. Denna ram måste respekteras, dvs. får inte överskridas, i den fortsatta behandlingen av anslagen inom utgiftsområdet. Vidare gäller att anslag eller andra utgifter i staten ska fastställas för varje utgiftsområde genom ett enda beslut (5 kap. 12 § RO). Beslutsordningen med ett enda beslut innebär att såväl propositionens förslag som de motioner som påverkar det aktuella anslaget ska tas upp i anslagsbeslutet. Finansutskottet vill här betona att anslagsbeslutet omfattar allt det som ger anslagsbeslutet ett innehåll under budgetåret och således inte endast anslagsbeloppet i kronor räknat.

Utskottets överväganden

Den 20 november 2012 beslutade försvarsutskottet att ge finansutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2012/13:1 utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap i de delar som avser organisationsförändringar av Swedec (Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum). Tre motioner har också väckts i ärendet. Enligt 4 kap. 8 § (RO) får ett utskott ge ett annat utskott tillfälle att yttra sig i ett ärende eller en fråga som berör detta utskotts beredningsområde.

Propositionen

I budgetpropositionen (punkt 2, utg.omr. 6) föreslår regeringen att riksdagen ska godkänna att Swedec läggs ned den 31 december 2012 och att verksamheten inordnas i Göta ingenjörregemente (Ing 2). Swedec är Sveriges kompetenscentrum för nationella och internationella uppgifter inom ammunitions- och minröjning både inom militär och humanitär verksamhet. Eksjö garnison utgörs av Försvarsmaktens två organisationsenheter Ing 2 och Swedec. Regeringen anser liksom Försvarsmakten att verksamheten vid Eksjö garnison bör rationaliseras. Det gäller dels ledning och administration, dels samordning av förmågeutveckling och vidmakthållande av kompetens inom ammunitions- och minröjningen. Genom en tydligare samordning av Ing 2:s och Swedecs resurser skapas enligt regeringen bättre förutsättningar för att lösa uppkommande uppgifter. En omstrukturering skulle enligt Försvarsmakten beröra 5–10 personer vid Ing 2 respektive Swedec. Den skulle enligt regeringen inte att innebära några förändringar vad avser Ing 2:s och Swedecs kärnverksamhet. Inte heller skulle lokaliseringen förändras.

Motionerna

Göran Lindell (C) framför i motion 2012/13:Fö215 att det är synnerligen viktigt att den föreslagna organisationsförändringen av Swedec kombineras med en uppdragsbeskrivning där rollen som nationell samordnande kompetensenheter inom verksamhetsområdet tydliggörs. Detta för att den föreslagna organisatoriska förändringen inte ska försvåra Swedecs uppdrag.

I motion 2012/13:Fö245 yrkande 23 av Mikael Jansson (SD) anförs att Swedec ska kvarstå som en egen enhet och att utredningen om integrering med Ing 2 har gått för snabbt.

För att Sverige fortsatt ska vara ett föregångsland inom den humanitära minröjningen och för att behålla den kompetens som i dag finns på området bör Swedec kvarstå som en egen organisationsenhet, enligt motion 2012/13:Fö250 av Carina Hägg m.fl. (S).

Kompletterande information

I Försvarsmaktens budgetunderlag för 2013 föreslås att Swedec från 2013 upphör som egen organisationsenhet för att integreras i Ing 2. Enligt Försvarsmakten innebär förslaget en rationalisering av ledningen och administrationen vid Eksjö garnison, dock med bibehållen möjlighet att lösa ställda uppdrag.

Frågan om Swedec debatterades i en interpellationsdebatt mellan försvarsminister Karin Enström (M) och riksdagsledamot Torbjörn Björklund (V) den 23 oktober 2012 (Interpellation 2012/13:22). I debatten framhöll försvarsministern att omstruktureringen handlar om rationalisering och att den inte kommer att innebära några förändringar i kärnverksamheter.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet begränsar sitt yttrande till ärendets budgetaspekter. Relevanta budgetaspekter är i det här sammanhanget dels förslagets statsfinansiella konsekvenser, dels vad som är en rimlig beslutsordning enligt rambeslutsmodellen.

När det gäller de statsfinansiella konsekvenserna framgår av budgetpropositionen inga direkta budgetkonsekvenser av organisationsförändringen. Dock redovisas att 5–10 personer vid Ing 2 respektive Swedec berörs av de föreslagna förändringarna (utg.omr. 6, s. 50). Enligt uppgifter som utskottet inhämtat från Försvarsdepartementet innebär detta att totalt 10–20 personer skulle beröras av rationaliseringen och att den totala besparingen därmed uppskattas till ca 7,5–10 miljoner kronor årligen från 2013. I två av de tre motionerna föreslås att Swedec ska kvarstå som en egen organisationsenhet. De statsfinansiella konsekvenserna av detta kan då uppskattas till ca 7,5–10 miljoner kronor i högre utgifter jämfört med regeringens förslag. Budgetpropositionens och motionernas förslag påverkar anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Anslaget omfattar enligt regeringens förslag totalt ca 22 571 miljoner kronor för 2013.

Vad kan då sägas om beslutsordningen i detta ärende enligt den s.k. rambeslutsmodellen? För det första gäller att riksdagen fastställde ramen för utgiftsområde 6 till 46 196,5 miljoner kronor den 21 november 2012. Denna ram måste respekteras, dvs. får inte överskridas, i den fortsatta behandlingen av anslagen inom utgiftsområdet. För det andra gäller att anslag eller andra utgifter i staten ska fastställas för varje utgiftsområde genom ett enda beslut (5 kap. 12 § RO). Beslutsordningen med ett enda beslut innebär att såväl propositionens förslag som de motioner som påverkar det aktuella anslaget ska tas upp i anslagsbeslutet. Finansutskottet vill här betona att anslagsbeslutet omfattar allt det som ger anslagsbeslutet ett innehåll under budgetåret och således inte endast anslagsbeloppet i kronor räknat. Som bl.a. framgår av förarbeten till budgetlagen anvisar riksdagen

genom anslagsbeslutet inte endast ett belopp för ett visst ändamål, utan anger också mer eller mindre utförligt de sakliga villkor som ska gälla för verksamheten (Budgetlagsutredningen, SOU 1996:14 s. 134).

Som anförts ovan är ramen för utgiftsområde 6 beslutad av riksdagen och får inte överskridas i den fortsatta budgetbehandlingen. Medelsomfördelning kan endast göras genom omfördelningar mellan och inom anslag inom befintlig utgiftsområdesram. Försvarsutskottet kan överlåta till regeringen att omprioritera verksamhet inom befintligt anslag, i detta fall anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap.

Som Riksdagskommittén framhöll i samband med införandet av rambeslutsmodellen kommer fackutskottens förslag till förändringar inte att vara utgiftsdrivande i och med att ramarna är fastlagda (1993/94:TK2 s. 27). Effekterna av att ett utskott föreslår avvikelser från regeringens förslag blir därför inte lika allvarliga som tidigare. Kommittén underströk också att fackutskotten genom den föreslagna ordningen kunde tänkas känna större frihet och därför vara motiverade att lägga större omsorg vid prioriteringen mellan olika anslagsförslag inom ett utgiftsområde. Det centrala här är enligt finansutskottet att försvarsutskottet tar ställning till helheten genom att allt som påverkar anslagen under utgiftsområdet behandlas i en och samma förslagspunkt.

Avslutningsvis kan det konstateras att finansutskottet vid upprepade tillfällen har framhållit vikten av att de statsfinansiella konsekvenserna av olika förslag beaktas inom ramen för den årliga budgetprocessen (senast i yttr. 2012/13:FiU3y). Den rambeslutsmodell som riksdagen använder för att besluta om statens budget har varit en starkt bidragande faktor till den goda utvecklingen av de offentliga finanserna sedan mitten av 1990-talet.

Stockholm den 27 november 2012

På finansutskottets vägnar

Anna Kinberg Batra

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Kinberg Batra (M), Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Peder Wachtmeister (M), Jörgen Hellman (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Maryam Yazdanfar (S), Carl B Hamilton (FP), Per Åsling (C), Per Bolund (MP), Anders Sellström (KD), Jörgen Andersson (M), Sven-Erik Bucht (S), Edip Noyan (M), Johnny Skalin (SD) och Monica Green (S).